

Sygn. akt VIII U 1206/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 października 2015 roku.

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodniczący – Sędzia S.O. Zofia Kubalska

Protokolant – sekretarz sądowy Ewelina Parol

po rozpoznaniu w dniu 14 października 2015 roku w Lublinie

sprawy S. W.

z udziałem zainteresowanej G. W.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o ustalenie istnienia obowiązku ubezpieczenia społecznego

na skutek odwołania S. W.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 15 marca 2013 roku numer (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VIII U 1206/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 marca 2013 roku, znak(...), (...) Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego na podstawie art. 36, 3a, art. 5a, art. 7 ust.1 pkt 2, art.16 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity DZ. U. z 2008 roku, nr 50, poz. 291 z późniejszymi zmianami) stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego, macierzyńskiego, emerytalno-rentowego dla S. W. w okresie od 12 czerwca 1996 roku do 31 lipca 1996 roku i od 1 lipca 1997 roku do 30 września 1997 roku. W uzasadnieniu podał, że w wyniku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego ustalono, że jako domownik S. W. podlegał ubezpieczeniu społecznemu w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych w okresie 12 czerwca 1996 roku do 31 lipca 1996 roku z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej i w związku z tym nie spełniał warunków w/w ustawy do podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników jako domownik we wskazanym okresie. Jednocześnie podniósł, że z dokumentów będących w posiadaniu organu rentowego wynika tj. oświadczenia złożonego przez S. W. wynika, że wyraził chęć pozostania w ubezpieczeniu społecznym rolników od 17 czerwca 1997 roku z tytułu rozpoczęcia prowadzonej działalności gospodarczej. Wobec powyższego S. W. podlegając ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1 sierpnia 1996 roku i rozpoczynając prowadzenie działalności gospodarczej od 17 czerwca 1997 roku nie udokumentował nieprzerwanie roku ubezpieczenia społecznego rolników o którym mowa w art. 5a w/w ustawy. Zatem nie spełniał warunków do kontynuowania ubezpieczenia społecznego rolników po podjęciu pozarolniczej działalności gospodarczej(k. 18 t. I akt KRUS)

W odwołaniu od tej decyzji S. W. wniósł o „stwierdzenie nieważności” decyzji z dnia 15 marca 2013 roku, znak (...). W uzasadnieniu podniósł, że informował Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego o prowadzeniu działalności

gospodarczej. Ponadto działalność ta była związana z charakterem produkcji w gospodarstwie jego rodziców a później jego i była sezonowa. (odwołanie k. 2-3 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie. W treści odpowiedzi na odwołanie podniósł argumentację jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji(odpowiedź na odwołanie k. 5-6 a.s.).

Na rozprawie w dniu 16 grudnia 2014 roku pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o ustalenie, że okresie od 12 czerwca 1996 roku do 31 lipca 1996 roku i od 1 lipca 1997 roku do 30 września 1997 roku S. W. podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników(k. 60v a.s.).

Postanowieniem z dnia 12 czerwca 2013 roku Sąd wezwał do udziału w sprawie G. W. w charakterze zainteresowanej(k. 7 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

S. W. został objęty ubezpieczeniem społecznym rolników jako domownik od dnia od 1 stycznia 1983 roku (karta ewidencyjna k. 1-2 t. I akt KRUS). W okresie od 26 października 1992 roku do 1 listopada 1992 roku wnioskodawca prowadził działalność gospodarczą zajmując się sprzedażą gałęzi jodłowych (k.38 t. II akt KRUS, zeznania wnioskodawcy k. 60v-61 a.s.). W dniu 6 sierpnia 1997 roku K. i G. W. przekazali na podstawie umowy darowizny wnioskodawcy gospodarstwo rolne (akt notarialny k. 8 t.II akt KRUS, zeznania wnioskodawcy k. 60v-61, 71v-72a.s.).

Decyzją z dnia 15 września 1997 roku Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wnioskodawca od dnia 6 sierpnia 1997 roku został objęty ubezpieczeniem społecznym rolników jako rolnik w związku z przejściem gospodarstwa rolnego (decyzja k. 11 t. II akt KRUS).

W dniu 1 lipca 1995 roku S. W. został wpisany do ewidencji działalności gospodarczej (zaświadczenie k. 39 t.II akt KRUS). Na tej podstawie został objęty ubezpieczeniem społecznym z urzędu od tego dnia (decyzja k. 4 akt ZUS).Następnie został z tego ubezpieczania wyłączony po złożeniu oświadczenia, że nie rozpoczął prowadzenia działalności gospodarczej(oświadczenie k. 7 akt ZUS). W dniu 12 czerwca 1996 roku S. W. dokonał zgłoszenia do ubezpieczania społecznego jako osoba, prowadząca działalność gospodarczą (zgłoszenie k. 15 akt ZUS). Natomiast w dniu 29 lipca 1996 roku złożył oświadczenie o zawieszeniu prowadzenia działalności gospodarczej z dniem 31 lipca 1996 roku(k. 10 akt ZUS). W związku z powyższym od tego dnia ustał obowiązek ubezpieczania z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej(decyzja k. 11 akt ZUS). Z dniem 30 września 2004 roku S. W. został wykreślony z ewidencji działalności gospodarczej (zaświadczenie k. 39 t.II akt KRUS).

W dniu 4 lipca 1997 roku złożył oświadczenie w którym wskazał, że od dnia 17 czerwca 1997 roku, w związku rozpoczęciem prowadzenia działalności gospodarczej, chce nadal pozostawać w ubezpieczeniu społecznym rolników (k. 1 t. I akt KRUS). W 1997 roku wnioskodawca osiągnął przychód z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w wysokości 5 790,56 złotych(zaświadczenie z Urzędu Skarbowego k. 59 t. II akt KRUS). Wnioskodawca w ramach prowadzonej działalności prowadził okresowo skup truskawek (zeznania wnioskodawcy k. 60v-61, 71v-72a.s.)

Decyzją z 15 marca 2013 roku znak (...), (...) Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego na podstawie art. 59 ust. 3, art. 36 , art. 52 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników w zw. z art. 83a ust.2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stwierdził nieważność decyzji z dnia 15 września 1997 roku znak(...) w przedmiocie podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników (k. 80 t.II akt KRUS).

W dniu 5 września 2013 roku S. W. wniósł odwołanie od powyższej decyzji, wskazując że w spornym okresie powinien podlegać ubezpieczeniu społecznemu rolników (k.100 t.II akt KRUS).

Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 11 marca 2014 roku sprawie VIII U 2184/13 odrzucił odwołanie od decyzji z dnia 15 marca 2013 roku znak (...)

Postanowieniem z dnia 29 kwietnia 2014 roku, sygn. akt III AUz 51/14 Sąd Apelacyjny w Lublinie oddalił zażalenie wnioskodawcy na postanowienie Sąd Okręgowy w Lublinie w sprawie VIII U 2184/13(k. 140 akt KRUS).

Zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją z dnia 15 marca 2013 roku, znak (...), (...) Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego na podstawie art. 36, 3a, art. 5a, art. 7 ust.1 pkt 2, art.16 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity Dz. U. z 2008 roku, nr 50, poz. 291 z późniejszymi zmianami) stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego, macierzyńskiego, emerytalnego dla S. W. w okresie od 12 czerwca 1996 roku do 31 lipca 1996 roku i od 1 lipca 1997 roku do 30 września 1997 roku.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wskazane dowody zgromadzone w aktach Kasy Rolniczego Ubezpieczenia (...) oraz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych uznając je za spójne, wzajemnie się uzupełniające, a tym samym zasługujące na wiarygodności.

Sąd Okręgowy uznał za wiarygodne co do zasady zeznania wnioskodawcy S. W. pomijając jedynie jego wypowiedzi nie podlegające ocenie pod tym względem, tj. wyrażające subiektywne zapatrywania na zasadność decyzji organów rentowych oraz ocenę ich działań oraz zaniechań. Na podstawie tych zeznań ustalono, na czym polegało wykonywanie pozarolniczej działalności gospodarczej przez wnioskodawcę.

Odwołanie wnioskodawcy jest bezzasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

. W świetle art. 7 ust. 1 i art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2015 roku, poz. 704), rolniczym ubezpieczeniem wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu oraz emerytalno – rentowemu podlega tylko taka osoba, która nie podlega innym ubezpieczeniom społecznym. Podleganie innym ubezpieczeniom społecznym, w tym z tytułu wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej, wyklucza zatem możliwość objęcia rolniczym ubezpieczeniem społecznym. Identyczne zastrzeżenia w obu przypadkach ustawa zawierała w dniu wejścia w życie (vide art. 7 ust. 1 i art. 16 ust. 3 ustawy ogłoszonej w Dz.U. z 1991 r., Nr 7, poz. 24). W myśl art. 1 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 3 ust. 1 obowiązującej w spornym okresie ustawy z dnia 18 grudnia 1976 roku o ubezpieczeniu społecznym osób prowadzących działalność gospodarczą oraz ich rodzin (tekst jednolity Dz. U. z 1989 r., Nr 46, poz. 250 ze zm. – w wersji obowiązującej do dnia 31 grudnia 1998 roku) obowiązek ubezpieczenia z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej powstawał z dniem rozpoczęcia prowadzenia tej działalności. . Cytowana ustawa wprowadzała zasadę pierwszeństwa obowiązku ubezpieczenia z tytułu prowadzenia określonej w niej działalności w stosunku do ubezpieczenia społecznego rolników – w przypadku równoczesnego spełnienia warunków do objęcia każdym z systemów ubezpieczeń (art. 2 ust. 2 ustawy w wersji obowiązującej do dnia 31 grudnia 1998 roku) i od zasady tej nie zostały przewidziane żadne wyjątki. Oznaczało to, że osoba prowadząca równocześnie działalność gospodarczą i rolniczą podlegała ubezpieczeniu z tytułu wykonywania działalności gospodarczej – niezależnie od swoich deklaracji w tym zakresie, a nawet niezależnie od tego, który z tytułów ubezpieczenia powstał wcześniej. W tej sytuacji S. W., niezależnie od faktu pouczenia go, bądź nie o tych okolicznościach, w okresie od 12 czerwca 1996 roku do 31 lipca 1996 roku podlegał ubezpieczeniu społecznemu w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą i związku z tym nie spełniał przesłanek do objęcia go ubezpieczeniem społecznym rolników jako osoba podlegając innemu ubezpieczeniu społecznemu.

Z dniem z dniem 1 stycznia 1997 roku do ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników – na podstawie ustawy z dnia 12 września 1996 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 1996 r., Nr 124, poz. 585 ze zm.) wprowadzono przepis 5a, zgodnie którym – w wersji wówczas obowiązującej – rolnik lub domownik, który podlegając ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy, nieprzerwanie co najmniej 1 rok, podejmuje pozarolniczą działalność gospodarczą nie będąc pracownikiem i nie pozostając w stosunku służbowym, podlega nadal temu ubezpieczeniu. Innemu ubezpieczeniu społecznemu rolnik podlegać mógł po złożeniu stosownego oświadczenia, o ile spełniał przesłanki do objęcia tym innym ubezpieczeniem. Wprowadzenie zacytowanego przepisu nie zmieniło zasady pierwszeństwa ubezpieczenia z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej przed ubezpieczeniem tytułu prowadzenia działalności rolniczej. Prawo wyboru rolniczego reżimu ubezpieczeń służyło

jedynie osobom (rolnikom lub domownikom), które przed podjęciem działalności gospodarczej nieprzerwanie przez okres co najmniej jednego roku podlegały z mocy ustawy rolniczemu ubezpieczeniu społecznemu w pełnym zakresie (w brzmieniu obowiązującym do dnia 2 maja 2004 roku, potem ten okres został jeszcze wydłużony do 3 lat). Zgodnie zaś z art. 3a ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu rolników dodanym w dniu 1 stycznia 1997 roku (Dz.U z 1996 roku, Nr 124 poz. 585) w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 września 2009 roku ubezpieczenie społeczne rolników ustaje z końcem kwartału, w którym ustały okoliczności uzasadniające podleganie temu ubezpieczeniu. Jak zaś wynika z rozważań poczynionych wyżej w okresie od 12 czerwca 1996 roku do 31 lipca 1996 roku, wnioskodawca nie podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników. Oznacza to, że w dniu 17 czerwca 1997 roku, kiedy złożył wniosek o pozostaniu w ubezpieczeniu społecznym w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą podlegał ubezpieczeniu społecznemu nieprzerwanie od 10 miesięcy i 16 dni, nie zaś od pełnego roku. W związku z powyższym nie mógł po podjęciu pozarolniczej działalności gospodarczej kontynuować ubezpieczenia społecznego rolników i słusznie został od 1 lipca 1997 roku (początek kolejnego kwartału) do 30 września 1997 roku z tego ubezpieczenia wyłączony ze względu na prowadzoną działalność gospodarczą, bowiem w jego przypadku nie zachodziły przesłanki z art. 5a ustawy (ani w brzmieniu sprzed 2 kwietnia 2004r., ani po 2 kwietnia 2004 roku).

Mając na uwadze powyższe, na podstawie wyżej powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji.